

ע"פ 1116/21 - דיאלדין בדר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים
ע"פ 1116/21

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט י' אלרון

המערער: דיאלדין בדר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 4.1.2021 בת"פ 13945-05-20 שניתן על ידי
כבוד השופט ר' כרמל- סג"נ

תאריך הישיבה: ו' בתמוז התשפ"א (16.6.2021)

בשם המערער: עו"ד מוחמד מחמוד

בשם המשיבה: עו"ד עדי שגב

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 4.1.2021, בת"פ 13945-05-20 (סגן הנשיא ר' כרמל), שבגדרו הושת על המערער, דיאלדין בדר, עונש של 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; ו-4 חודשי מאסר על תנאי, אם יעבור עבירה מסוג פשע בתוך 3 שנים מיום שחרורו.

עיקרי כתב האישום המתוקן והכרעת הדין

2. במסגרת ההליך הפלילי שהתנהל בבית המשפט המחוזי, הגיעו הצדדים להסדר טיעון, שלפיו כתב האישום יתוקן, והמעורר יודה במיוחס לו. לא עלה בידי הצדדים להגיע להסכמה על העונש.

3. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 29.4.2020, ידה דיאלדין אבן ממרחק של כ-10 מטרים, אל עבר רכב הסעות שעשה את דרכו משכונת ראס אל-עמוד לשכונת אבו דיס שבירושלים. כזאת עשה משום שמדובר היה ברכב הסעות של 'מתנחלים'.

4. ביום 21.7.2020 הרשיע בית המשפט המחוזי את דיאלדין, על-פי הודאתו, ביידוי או ירי של אבן או חפץ אל עבר כלי-תחבורה - עבירה לפי סעיף 332א(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בו ביום הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תסקיר לעניין העונש, בטרם יגזור את עונשו של דיאלדין. בתסקיר צויין, כי מהתרשמות שירות המבחן עולה שדיאלדין נוטל אחריות פורמלית בלבד על מעשה העבירה, ושולל הליך טיפולי כלשהו. יחד עם זאת, נוכח העדר עבר פלילי; בהינתן לידת בתו של דיאלדין; ומחמת התרשמות שירות המבחן כי ההליך המשפטי מחדד עבורו את גבולות האסור והמותר, המליץ שירות המבחן על עונש של 9 חודשי מאסר, שירוצו בדרך של עבודות שירות.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

5. ביום 4.1.2021, גזר בית המשפט המחוזי את דינו של דיאלדין. בית המשפט המחוזי התייחס לכך ש"יידוי אבן לעבר כלי תחבורה המסיע תושבים יהודים, הנו מעשה נפוץ ונפיץ בגבולות העיר ירושלים מזה שנים רבות"; והוסיף וציין כי זריקת אבן עלולה לגרום לתוצאות קטלניות. עוד התייחס בית המשפט המחוזי לסיכון הרב הטמון במעשה זה, ולשכיחותו הרבה; אלו מחייבים ענישה מחמירה, להרתעת היחיד ולהרתעת הרבים. בהינתן כל זאת, נקבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של דיאלדין נע בין 7-8 חודשי מאסר (שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות), לבין 20 חודשי מאסר בפועל.

6. לאחר שנקבע מתחם העונש ההולם, פנה בית המשפט המחוזי לגזור את עונשו של דיאלדין בתוך גבולות מתחם הענישה. בית המשפט המחוזי זקף לזכותו של דיאלדין את עברו הנקי, ואת הודאתו, שהובילה לחיסכון בזמן שיפוטי. כמו כן, נשקלה לזכותו העובדה שבכתב האישום המתוקן לא צוין כי האבן שנזרקה פגעה ברכב הסעות. לחובתו של דיאלדין, לעומת זאת, עמדו: המניע הגזעני למעשה; היותו בגיר; וכן היוזמה העצמאית להשלת האבן, מבלי שקדמה לה פעולה של אחרים. בית המשפט הוסיף וציין, כי ההכרעה בעניינו של דיאלדין קשה ומורכבת. מחד גיסא: מעשה שכיח; קל לביצוע; בעל פוטנציאל נזק משמעותי; המבוצע לרוב ב'מגרשו הביתי' של העבריין, ומגביר את סיכויי ההימלטות. מאידך גיסא: דיאלדין צעיר לימים; אין לחובתו הרשעות קודמות; משפחתו נורמטיבית; וייתכן שהפנים את חומרת מעשיו. לאחר ששקל את השיקולים הנוגדים, הגיע בית המשפט לכלל מסקנה, כי זכות הציבור לביטחון דוחקת את האינטרס האישי של דיאלדין; כי שיקולי הרתעת הרבים מחייבים מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. לצד זאת נקבע, כי יש בשיקולים שנמנו לזכותו של דיאלדין, כדי להקל בעונשו. נוכח כל האמור, נגזר על דיאלדין לרצות 7 חודשי מאסר בפועל, ומאסר על תנאי.

עיקרי טענות המערער

7. ראשית טוען דיאלדין, כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שהתעלם מהודאתו שניתנה בהזדמנות הראשונה, ואשר הביאה עמוד 2

לחיסכון בזמן שיפוטי. שנית, בית המשפט המחוזי התעלם מגילו הצעיר, וכן מעברו הנקי, וזו לו היתקלות הראשונה עם רשויות החוק. לבסוף מלין דיאלדין על כך שבית המשפט המחוזי בחר להתעלם מהמלצת שירות המבחן, בכך שהטיל עליו עונש מאסר בפועל.

הדין בערעור

8. במהלך הדין בערעור, שהתקיים לפנינו ביום 16.6.2021, חזר ב"כ של דיאלדין על עיקרי טענותיו, והוסיף, כי דיאלדין לא התכוון לפגוע ברכב ההסעות. עוד טען, כי אם יוטל על דיאלדין עונש מאסר בפועל, יהא עליו לרצותו בחברת אסירים ביטחוניים, ואלוועלולים להשפיע עליו לרעה. ב"כ המשיבה טען, לעומת זאת, כי יש לדחות הערעור, שכן העונש הולם את נסיבות ביצוע העבירה, וממילא לא קמה כל עילה להתערבות ערכאת הערעור. לדבריו, אין מדובר בקטין, או במי שנגרר לביצוע המעשה. על כן, מקום שבו מניע גזעני הוא שעומד בבסיס העבירה, נדרשת ענישה מחמירה. עוד הוסיף ב"כ המשיבה, כי תסקיר עדכני מטעם שירות המבחן, מלמד על כך שהליך שיקומי ממשי אינו נראה באופק.

דין והכרעה

9. כידוע, ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים שבהם נמצא כי נפלה בגזר הדין טעות מהותית, אולם מתברר כי העונש שנגזר, חורג במידה ממשית מרמת הענישה המקובלת והראויה בנסיבות דומות (ע"פ 1242/97 גרינברג' מדינת ישראל, פסקה 7 (3.2.1998); ע"פ 3091/08 טרייגרנ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009)). לאחר עיון ובחינת טענות הצדדים, בכתב ובעל פה, באתי לכלל מסקנה כי המקרה דנן אינו נופל בגדר המקרים החריגים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור; רחוק מכך.

10. העבירה שבה הואשם דיאלדין היא עבירה חמורה; עונש המקסימום שנקבע לצדה עומד על 10 שנות מאסר. נסיבות ביצוע העבירה, אף הן בעלות חומרה יתירה; כאמור, היוזמה להשלכת האבן, באה מצדו של דיאלדין, מבלי שנגרר לכך על-ידי אחרים בלהט של רגע.

11. המניעים הגזעניים והאידיאולוגיים העומדים מאחורי המעשה, מחייבים אף הם ענישה מרתיעה. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, דיאלדין זרק את האבן "כיוון שמדובר ברכב הסעות של 'מתנחלים' [...]. בנסיבות שיש בהן כדי לעורר פחד או בהלה". כפי שציין בית המשפט המחוזי, "יידו אבן לעבר כלי תחבורה המסיע תושבים יהודים, הנו מעשה נפוץ ונפיץ בגבולות העיר ירושלים". זריקת אבנים מחמת מניע גזעני ואידיאולוגי היא תופעה חמורה; אין להשלים עמה. זכותו של כל אדם לנוע בחופשיות בכל אתר ואתר, מבלי לחשוש שמא יושלכו לעברו אבנים בכוונת מכוון. מצב הדברים הרווח לצערנו, כי נוסעים נאלצים לנסוע בכלי רכב ממוגן, ובליוי מאבטחים, כדי לעבור בתחומיה של שכונה בירושלים, מלמד כי לא נעשה די כדי למגר את התופעה, וכי ההרתעה מפני זריקות אבנים מצויה בשפל. על בתי המשפט לתרום את חלקם, ולסייע להשבת הביטחון והסדר הציבורי על כנו. את זאת נעשה באמצעות ענישה מחמירה, על-פי שורת הדין, שתביא - כך יש לקוות - להגברת ההרתעה.

12. דיאלדין מבקש שנקל בעונשו, מחמת שהודה בביצוע העבירה. דיאלדין אכן הודה בזריקת האבן "כיוון שמדובר ברכב הסעות של 'מתנחלים'", אך זאת עשה רק באופן פורמלי; מן השפה ולחוץ. כאמור לעיל, דיאלדין לא לקח אחריות על מעשיו, ולא

הביע חרטה כלשהי. אדרבה, בתסקיר שירות המבחן צוין כי דיאלדין ממשיך לדבוק בגרסה שלפיה זריקת האבן אירעה בטעות, בעת ש'שיחק' עם בני משפחתו סמוך לכביש, וכי זריקת האבן לא כוונה לעבר רכב ההסעות. טענה דומה אף נשמעה מפיו של ב"כ של דיאלדין, בעת הדיון בערעור. דיאלדין מבקש אפוא 'לפסוח על שתי הסעיפים': להנות מיתרונות הסדר הטיעון מחד גיסא, ולהימנע מלקיחת אחריות על מעשיו, מאידך גיסא. משאלו הם פני הדברים, יש לייחס להודאתו של דיאלדין משקל נמוך. ההודאה חסרה את רכיב החרטה ולקיחת האחריות, אשר נלווים ברגיל להודאת הנאשם. כך גם לא ניתן לשקול שיקולי שיקום, שעה שדיאלדין מוסיף לדבוק בגרסתו, כי השלכת האבן יסודה בטעות.

סוף דבר

13. עונשהמאסרשהושתעלדיאלדיןאינוחורגמרמתהענישההמקובלתאזהראויה. העונשהושתעלדיאלדיןהואמתוןיחסית, ומקל, בהתחשבבנסיבותהאירוע, ובוודאיאינומצדיקאתהתערבותנו.

אציע אפוא לחבכי לדחות את הערעור.

המערער יתייצב לריצוי מאסרו ביום 18.7.2021 עד השעה 10:00 בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ש ו פ ט

השופט ד' ברק-ארז:

אני מסכימה.

ש ו פ ט

השופט י' אלרון:

אני מסכים.

ש ו פ ט

ניתקוהיום, כ' בתמוזתשפ"א (30.6.2021).

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט נ' סולברג.

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט
